

Wprowadzenie

Wychowywanie dziecka łączy się z nabyciem przez pracowników – rodziców, zarówno biologicznych, jak i adopcyjnych określonych uprawnień z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych. W Kodeksie pracy ustawodawca przewiduje bowiem szereg uprawnień mających umożliwić pracownikom – rodzicom (lub opiekunom) sprawowanie opieki nad dzieckiem oraz godzenie życia zawodowego z życiem rodzinnym. Wskazać tu należy na uprawnienia do urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego, urlopu wychowawczego, urlopu ojcowskiego, zwolnienia na opiekę nad dzieckiem, ochrony stosunku pracy w czasie ciąży, urlopu macierzyńskiego, rodzicielskiego, ojcowskiego oraz urlopu wychowawczego, korzystania z obniżonego wymiaru czasu pracy, a także z indywidualnego rozkładu czasu pracy.

Kodeks pracy gwarantuje pracownikom – rodzicom odpowiednie standardy, które zgodne są z rozwiązaniami przyjętymi w dyrektywach Unii Europejskiej, a także w innych aktach międzynarodowych, np. w Europejskiej Karcie Społecznej, a nawet w niektórych obszarach są korzystniejsze.

Uprawnienia związane z rodzicielstwem przysługują obojgu rodzicom: matce dziecka i ojcu dziecka. Konieczne zróżnicowanie w zakresie niektórych z nich wynika przede wszystkim z uwarunkowań biologicznych, jak np. 8-tygodniowa część poporodowa urlopu macierzyńskiego, która musi obowiązkowo być wykorzystana przez pracownicę-matkę dziecka. Przepisy umożliwiają także dzielenie się tymi uprawnieniami przez rodziców dziecka, w taki sposób, aby jak najpełniej mogli oni wypełniać obowiązki rodzicielskie, nie rezygnując jednocześnie z pracy zawodowej.

Można zaobserwować, że kolejne zmiany w przepisach Kodeksu pracy sprzyjają pracownikom, którzy muszą łączyć pracę zawodową ze sprawowaniem opieki nad małymi dziećmi. Świadczy o tym także ostatnia nowelizacja Kodeksu pracy w tym zakresie z 24.7.2015 r., która wejdzie w życie 2.1.2016 r. Rozszerza ona prawa pracowników-ojców dzieci do urlopu macierzyńskiego i rodzicielskiego, gdy z takiego urlopu nie może skorzystać matka dziecka, wprowadza możliwość dzielenia urlopu ojcowskiego na części, włącza dodatkowy urlop macierzyński do urlopu rodzicielskiego, przewiduje proporcjonalne wydłużenie urlopu rodzicielskiego w razie jego łączenia z pracą zawodową, umożliwia obojgu rodzicom (opiekunom) dziecka jednoczesne korzystanie

z urlopu wychowawczego w całym jego okresie oraz przewiduje możliwość korzystania z 2 dni zwolnienia od pracy na dziecko także w wymiarze godzinowym.

Autorki